

LES FAGEDES DEL PARC NATURAL DELS PORTS (1)

La presència del faig en els Ports possiblement sigui un dels valors biològics més importants del massís. El faig o "haya" en castellà, s'anomena científicament *Fagus sylvatica* i pertany a la família botànica de les Fagàcies, la qual inclou també arbres com els roures, carrasques o alzines. La importància de la presència d'aquestes fagedes està en el caràcter relictual que tenen, ja que serien porcions aïllades d'una vegetació que actualment té el seu òptim en zones geogràfiques de més al nord, però que en algun o alguns períodes del quaternari, quan el clima era més fred a la Terra, migraren cap al sud i assoliren latituds molt meridionals. Un altre dels trets que donen importància a les nostres fagedes és el fet de que són les més meridionals d'Espanya, és a dir, les situades més al sud. No és cert afirmar, en canvi, que aquestes són les fagedes més meridionals d'Europa, ja que hi ha poblacions de faig a l'Illa de Sicília i sud de Grècia situades més al sud.

El faig podem dir que té el seu òptim climàtic en el centre i oest d'Europa, a països com Alemanya, França, Sud d'Anglaterra o Suïssa entre d'altres, on els climes són més humits i freds que el nostre. Pel Nord de la seva àrea de distribució arriba fins al Sud d'Escandinàvia i per l'Est arriba fins a Polònia, Romania, Bulgària i Ucraïna. Al Sud d'Europa el faig és present a Itàlia, nord d'Espanya, Ex-Iugoslàvia i Grècia. La màxima presència de faig a Europa la trobem als Alps. A Espanya, les fagedes més importants les trobem a Navarra.

La població de faig als Ports està dividida en nou subpoblacions, més o menys aïllades les unes de les altres, però relativament pròximes. Les set subpoblacions més importants queden incloses dins la Reserva Natural Parcial de les Fagedes dels Ports. Les masses de faig més importants són les localitzades al Barranc del Retaule al terme de la Sénia, amb unes 50 hectàrees. També són importants les fagedes de les Faixes Tancades al Barranc de la Vall i les de Serrasoies, al peu dels cingles de la mola que porta el mateix nom.

No són molts els estudis científics realitzats sobre aquestes fagedes i els que hi ha són difícils de localitzar. L'any 1.989, ja es va realitzar una cartografia aproximada de l'àrea de distribució del faig als Ports, però gairebé quinze anys després tenim constància de què el faig ha augmentat la seva àrea de distribució al massís. Per aquests motius, des del Parc Natural dels Ports s'han engegat, des de principis del 2.002, una sèrie d'estudis i projectes amb la finalitat de conèixer millor aquest valor natural i de servir-nos d'eina per fer una gestió més adequada d'aquestes fagedes. Entre els estudis principals que s'estan portant a terme destaquem: realització d'una cartografia detallada de l'àrea de distribució actual del faig, realització d'inventaris forestals i estudis de creixements i edats d'algunes de les poblacions més importants i un estudi de sòls de tota la Reserva Natural.

Francesc Serral Membrado.

014_2003_Fagedes

Les Fagedes, un espai natural fràgil

Especialment ara a la tardor, som molts els que anem a visitar les Fagedes. Hem de tenir en compte que és un espai natural molt fràgil i per això recomanem:

- **Atendre les indicacions** dels Agents Rurals (guardes forestals), Guardes de la Reserva Nacional de Caça, personal acreditat del Parc Natural, i propietaris de les terres.
- **Cuideu les infraestructures i els equipaments**, i emporteu les vostres escombraries.
- Les Fagedes són un ecosistema molt fràgil. **Teniu molta cura en no fer foc**: un descuid pot destruir allò que la natura ha trigat centenars d'anys en crear.
- Us aconsellem que **camineu pels senders senyalitzats**, i us recordem que la circulació de vehicles no està permesa fora dels camins i pistes.
- **No colliu plantes**, penseu que la major part d'elles estan protegides, i tenim el deure i la responsabilitat de conservar-les.
- Si és l'època de collir bolets, **seguiu les normes i consells que us indicaran als Centres d'informació**.
- **Respecteu la propietat privada**. Penseu que les muntanyes i boscos tenen uns propietaris que s'encarreguen del manteniment i millora dels terrenys forestals.
- **No entreu als terrenys** perimetrats per una tanca, ni circuleu pels camins **senyalitzats com de propietat privada**.